

Ik voel me schuldig, katerig, zielig, woedend, bang, depressief, egoïstisch, zwak, slecht, tekortgedaan, hufterig, huichelachtig, ondergewaardeerd, overspannen, gebroken, immoreel, asociaal, onbegrepen, laf, leugenachtig en ongelukkig. Het gaat kortom niet best.

Kluun (*Komt een vrouw bij de dokter*, Podium, 2003)

(cc) 2019, Olax, De Bozige Bui
Redactie: Marieke Smits
ISBN: 9789464356700
olax.nl

O lax

***Ik maak er gauw
een eind aan, en ik kom***

Een sonnettenkransenkrans

Een klaagzang in jambische pentameter

Over deze bundel

Een sonnettenkrans is een serie van veertien sonnetten, waarvan iedere laatste regel de eerste regel van het volgende sonnet vormt, en waarvan alle eerste regels bij elkaar een vijftiende sonnet vormen: het meestersonnet.

Een sonnettenkransenkrans is een krans van veertien sonnettenkransen. Honderdzesennegentig sonnetten, veertien meestersonnetten, en één grootmeestersonnet. De eerste Nederlandstalige sonnettenkransenkrans verscheen in 2016 onder de naam *Een kruisweg van alledaags leed* (Bas Jongenelen en Martijn Neggers, uitgeverij Geroosterde hond). Twee jaar later liet ik mij door dat herculische meesterwerk inspireren, en nam ik de vorm over: tweehonderdelf gediggies, gebundeld in één handzaam boekje. Dat is inmiddels in een herziene versie uitgebracht met de naam *De argumenten liegen er niet om*. In 2018 verscheen ook mijn tweede bundel: *'t Is egoïstisch, maar 't is mooi geweest*.

En met dit derde deel, waarvan de eerste regel (en titel) de laatste van het tweede is, wordt langzamerhand verder gebouwd aan de sonnettenkransenkransenkrans: zevenentwintighonderdvierenveertig sonnetten, honderdzesennegentig meestersonnetten, veertien grootmeestersonnetten, en één oppergrootmeestersonnet.

De stijl is gelijk aan de vorige bundel: jambische pentameters, drie gekruiste kwatrijnen en een gepaard distichon, en enkel mannelijk rijm.

Ik scheld graag, en veel, met "kanker" en ik denk dat ik dat altijd zal blijven doen. Ik durf het gebruik ervan te verdedigen. Ik vind de meeste mensen die erover vallen op z'n zachtst gezegd labbekakkerige lafaards, want de angst voor woorden is meer een taboe dan een fobie, en ik strijd graag tegen taboes. Met *Ik maak er gauw een eind aan, en ik kom* wilde ik vooral een retorisch antwoord geven op de vraag: "Weet je wel dat dat een hele nare ziekte is?"

Het is een verhaál geworden. Met een begin, een einde en een moraal. Het was wel moeilijk om ieder gediggie ook nog op zichzelf te laten staan, en deze bundel leent zich daardoor wat minder voor de willekeur van het ergens openslaan en zomaar beginnen te lezen, maar volgens mij is dat nog steeds wel mogelijk. Ik vind dit zelf, tot nu toe, mijn beste schrijfsel. Ik ga in de toekomst vast nog een keer proberen om een verhaal in dichtvorm te gieten, want het resultaat mag er zijn.

3.1. Ik maak er gauw een eind aan, en ik kom

3.1.1.

Ik maak er gauw een eind aan, en ik kom
Mijn liefste appt me zoiets niet voor niets
Ik kijk niet links, niet rechts, niet achterom
Maar naar mijn telefoon, terwijl ik fiets
Het is zo'n meisje waar je voor wil gaan
En als ik iets doe is het gaan voor haar
Ze is het mooiste wat ooit heeft bestaan
Voor haar breng ik mijn leven in gevaar
Zo heb ik half de binnenstad doorkliefd
En stopte net een vrachtwagenchauffeur
Nog net op tijd, maar ja: ik ben verliefd
Mijn leven maakt niet uit voor mijn humeur

Ik houd het asfalt met mijn tanden beet
Omdat ik met het mooiste meisje date

3.1.2.

Omdat ik met het mooiste meisje date
Sta ik nu voor haar deur. Die zwaait meteen
Haast vrolijk open, alsof die het weet:
Mijn Liek en ik zijn sinds de brugklas één
En blijven bij elkaar tot aan het graf
We horen bij elkaar als koek en ei
Ze maakt me blij, ze maakt mijn zinnen af
Ze heeft het beste voor met haar en mij
Ze weet precies hoe hard ik schreeuwen kan
Als ik geniet (je snapt wat ik bedoel)
Ik houd van haar, ik weet niet anders dan
Dat ik voor haar voel wat ik voor haar voel

Ik geef om niks meer dan dat ik geef om
Het heiligste in heel mijn heiligdom

3.1.3.

Het heiligste in heel mijn heiligdom
De bron van wat ik voel en wat ik denk
Liket al mijn posts, vindt wat ik stom vind stom
En haar bevestiging voelt als geschenk
Maar nu lijkt hare heiligheid ontdaan
Ik voel een spanning die ik niet goed snap
Ze houdt haar kleren noemenswaardig aan
Het voelt als een prelude voor een grap
Ze houdt me wel eens vaker voor de gek
Dat kan ze, want ze kent me veel te goed
Ik staar wat naar haar dekbedovertrek
En zie de clou genegen tegemoet

Ze trekt me aan, als was ze een magneet
Zo was het voor ik wist wat ik nu weet

3.1.4.

Zo was het, voor ik wist wat ik nu weet
Dat ik het meisje leerde kennen dat
Ik later knuffelbeer en poepescheet
En liefje, snoetelduif, vriendin en schat
Zou noemen: ik kwam op een dag uit school
Ze fietste naast me, of ik juist naast haar
Ze was mijn zeer directe tegenpool
Hoe het ook zij: we fietsten naast elkaar
Haar woord was uitgesproken voor het mijn
Twee maanden later waren we een stel
Ik weet niet hoe het zonder haar zou zijn
Maar blij dat ik haar kende was ik wel

Zo groen als ik toen was ben ik nu wit
Ze wilde met me praten, zei ze. Shit!

3.1.5.

Ze wilde met me praten, zei ze. Shit!
Dat heeft ze één keer eerder zo gezegd
Toen was er iets met een familielid
Dat weggelopen was (nu weer terecht)
Want meestal als ze echt wat zeggen wil
Dan zegt ze het gewoon. Die dynamiek
Die wisselt wel eens, maar valt nooit echt stil
Je hoort altijd de stem van mij of Liek
Ondanks haar blik blijf ik op mijn gemak
Ik twijfel geen seconde aan haar trouw
“Je bent een ongelofelijke zak”
Zegt zij: “ondanks dat ik wel van je hou”

Dit zakje maakt zich op voor nog een duit
Ze komt net van de psychotherapeut

3.1.6.

Ze komt net van de psychotherapeut
Wat zij te zeggen heeft komt daarvandaan
Ik spits mijn oren en zwijg extra luid
Want hier moet ik mijn mannetje voor staan
En hier moet ik haar mannetje voor zijn
Een zak, zegt zij. “Waarom zoal?” vraag ik
En dan verdwijnt spontaan de scherpe lijn
Uit haar gezicht en volgt er slechts een snik
Een traan, een knuffel, nog een traan, een bui
Hier komt mijn manlijkheid in het geding
Want langzaam begint het klokgelui
Wist ik maar waar die kankerlepel hing

Ik soulageer wat huilend naast me zit
Het hek is van de dam, betekent dit

3.1.7.

Het hek is van de dam betekent: dit
Is verreweg het onverwachtste ooit
Ze rijgt mijn ziel wel vaker aan het spit
Maar is ze boos, dan tiert ze, en dan gooit
Ze dingen naar mijn hoofd. Dit is bizar
Ze snottert; veegt haar neus af aan mijn shirt
Ze zegt: "Ik ben een beetje in de war"
Ik vraag wat er in godsnaam is gebeurd
Ze zegt: "Je bent een hele lieve vent
Maar ik weet niet hoe ik dit zeggen moet"
Ik zeg: "Maar jij bent kankereloquent!"
En weet meteen: dat antwoord was niet goed

Als zij haar gal juist zo voorzichtig spuit
Dan is ze zwanger, of dan is het uit

3.1.8.

Dan is ze zwanger, of dan is het uit
Een zwangerschap verklaart een hele hoop
Al haar hormonen worden uitgebuit
Al haar emoties in de uitverkoop
Een kleine zou best leuk zijn, denk ik nu
We noemen hem Quirijn of haar Querine
Wat allebei wordt afgekort als Q
En ik begin de voordelen te zien
Een uitbreiding van ons perfect duet
Een derde stem voor onze harmonie
Een drie-eenheid godvruchtig ingebed
In alle staten van de triarchie

Een omen borrelt in de duisternis
Ik hoop haast dat ze zwanger van me is

3.1.9.

Ik hoop haast dat ze zwanger van me is
Ze snottert: "Het is over." Ik verstijf
Verslik me in mijn woorden, vergewis
Me dat ik niet in brandend zoutzuur drijf
Want dit? Dit is mijn hel. Ik snap het niet
Ik ruim de rommelkamer in mijn kop
Op, zoekend in dat eindeloos vergiet
Maar volgens heugenis gaat dit niet op
Ik snap het niet. Ik was een prima vriend
Ik kijk mijn Lieke aan, maar haar gezicht
Is star. Waar heb ik dit nu aan verdiend?!
Zo ziet Quirijntje nooit het levenslicht

"Maak je een grapje?" vraag ik, bijna kwaad
Maar nee, ze meent het, dat ze me verlaat

3.1.10.

Maar nee, ze meent het. Dat ze me verlaat
Ik ga er tegenin: “We passen zo
Goed bij elkaar, is het om hoe ik praat?
Is het om toen dat Valentijnscadeau?
Dat was een grapje, toch! Wat is er dan?”
Ze reageert op niks en huilt alleen
En ik word boos, ik snap het niet, ik kan
Met geen van mijn gedachten ergens heen
Normaal als ik zo van m'n stuk gebracht
Ben door een ruzie, bel ik Lieke op
Maar zelfs al schreeuw en scheld ik nog zo zacht
Er heerst een algehele woordenstop

Maar dan: “Je kan niet maken wat niet is
Het is mijn schuld. Ik hoop dat ik je mis”

3.1.11.

Het is mijn schuld. “Ik hoop dat ik je mis”
Verwachtte het perfecte weerwoord, maar
Ik vind de woorden weer niet, als ik gis
Kom ik van de weeromstuit nergens waar
Ik iets kan doen aan hoe het is gesteld
Met mij, met haar, met ons, ik vraag me af
Of dit gebeurd was als ik had gebeld
Toen zij me per WhatsApp geen teken gaf
Dat dit zou gaan gebeuren. “Kom eens hier
Ik moet je iets vertellen” was 't bericht
Een eeuwigheid geleden. Drie kwartier
Verstreken – en het einde reeds in zicht

“Ik vind het niet erg als je me nu haat”
Is alles wat ze zegt wanneer ze gaat

3.1.12.

Is alles wat ze zegt wanneer ze gaat
Een poging om me nog meer pijn te doen?
In bes-mineur en in een driekwartsmaat
Bemerk ik dat mijn hart smorzando slaat
Een klaagzang als een stervende cadens
Alsof een deel van mij gestorven is
Ik voel me als een onnatuurlijk mens
Mijn aftocht voelt als een begrafenis
Ze is vertrokken, uit mijn leven, dus
Wat doe ik dan nog in haar huis? Verdwaasd
Pak ik m'n jas niet, geef ik haar geen kus
En zie ik hoe de wereld langs me raast

Inwendig klinkt mijn droeve afscheidslied
Ik huil niet eens, de woorden komen niet

3.1.13.

Ik huil niet eens, de woorden komen niet
Eens uit hun woorden, zelfs een maand erna
Begrijp ik nog niet hoe tekort ik schiet
Ze weet niet eens meer dat ik nog besta
Zo lijkt het. Ding-dong, sta ik voor de deur
Die zwaait weemoedig open, een stuk hout
Dat kraakt. Een zielig lied in bes-mineur
Want zelfs de deur beseft: een breuk is fout
Ze kijkt me aan, zegt iets over een jas
En dat haar moeder laatst nog naar me vroeg
Ik huil niet eens meer, dat is hoe het was
Ik heb een laatste afscheid voor de boeg

Ik ga – dit was ooit ons privégebied –
Naar binnen bij de bron van mijn verdriet

3.1.14.

Naar binnen bij de bron van mijn verdriet
Ik pak dat T-shirt dat hier altijd ligt
Omdat zij 't vaker draagt dan ik. Ze ziet
Niet dat ik eraan ruik. Haar blik gericht
Op spullen die we samen kochten. Maar
Ik laat zelfs twaalf seizoenen *Pokémon*
Op Blu-Ray liggen, die ik ooit van haar
Gekregen heb toen zij een prijsvraag won
Dan klinkt opeens getoeter in de straat
Mijn ex werpt boos een blikje door het raam
Op wie daar dozen in een auto laadt
Mijn vriend die helpt verhuizen roept mijn naam

Een laatste knuffel twijfelt, keert zich om
Ik maak er gauw een eind aan, en ik kom

3.1.M.

Ik maak er gauw een eind aan, en ik kom
Omdat ik met het mooiste meisje date
Het heiligste in heel mijn heiligdom
Zo was het, voor ik wist wat ik nu weet
Ze wilde met me praten, zei ze. Shit!
Ze komt net van de psychotherapeut
Het hek is van de dam betekent dit
Dan is ze zwanger, of dan is het uit
Ik hoop haast dat ze zwanger van me is
Maar nee, ze meent het, dat ze me verlaat
Het is mijn schuld: "Ik hoop dat ik je mis"
Is alles wat ze zegt wanneer ze gaat

Ik huil niet eens, de woorden komen niet
Naar binnen bij de bron van mijn verdriet

3.2. Naar binnen bij de bron van mijn verdriet

3.2.1.

Naar binnen bij de bron van mijn verdriet
Mijn eigen hoofd, de bezem moet erdoor
De schoonmaakploeg benut als favoriet
Goedkope alcohol en metalcore
Verdriet wordt zo in angst getransformeerd
En angst in woede, woede in een zucht
Van weemoed, wanhoop, alles gaat verkeerd
En dan, opeens, voel ik me opgelucht
Ik ben weer vrij gezellig, ga weer uit
Drink net een biertje minder af en toe
En hoeft niet naar de psychotherapeut:
Ik ben het leven helemaal niet moe!

Maar toch, aan deze verse nieuwe start
Is alles wat ik voel het zwartste zwart